

Chirurgická změna pohlaví v historické perspektivě, současné praxi a klinických souvislostech

MUDr. Marek Broul, Ph.D., MBA, FECSM^{1, 2, 3}, MUDr. Adam Bajus, Ph.D.⁴, Mgr. Aneta Hujová³,
Mgr. Michaela Liegertová, Ph.D.⁵

¹Sexuologické oddělení, Krajská zdravotní, a.s., Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, o.z.

²Urologické oddělení, Krajská zdravotní, a.s., Nemocnice Litoměřice, o.z.

³FZS UJEP v Ústí nad Labem

⁴Oddělení rekonstrukční a plastické chirurgie, Krajská zdravotní, a.s., Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, o.z.

⁵PFF UJEP v Ústí nad Labem

Chirurgická změna pohlaví (gender confirmation surgery, GCS) představuje klíčový krok v procesu lékařské tranzice transgender osob. Tento článek přináší historický přehled vývoje těchto zákroků, současné indikace a kontraindikace, přehled používaných operačních technik a klinické aspekty pooperační péče. Podrobně se zaměřujeme na nejčastější výkony u transžen a transmužů včetně jejich možných komplikací a dlouhodobých výsledků.

Klíčová slova: transgender, chirurgická změna pohlaví, vaginoplastika, faloplastika, hormonální terapie.

Gender confirmation surgery in historical perspective, current practice, and clinical context

Gender confirmation surgery (GCS) represents a crucial step in the medical transition process for transgender individuals. This article provides a historical overview of the development of these procedures, current indications and contraindications, an overview of commonly used surgical techniques, and the clinical aspects of postoperative care. We focus in detail on the most frequent procedures for trans women and trans men, including their potential complications and long-term outcomes.

Key words: transgender, gender confirmation surgery, vaginoplasty, phalloplasty, hormone therapy.

Historický přehled

První zmínky o fenoménu genderové nonkonformity pocházejí již ze 16. století. Jedním z raných příkladů je francouzský král Jindřich III. (1551–1589), jehož genderová a sexuální identita byla předmětem dlouhodobých historických diskuzí. Současníci zmiňovali jeho zálibu v nošení ženského oblečení na dvorských zábavách a jeho mužské společníky, nazývané mignons, kteří napodobovali králův styl. Diarista Pierre de L'Estoile (1546–1611) komentoval královu zálibu v převlékání: „Král pořádal klání, turnaje, balety a mnoho maškarád, na nichž byl běžně zastížen oblečený jako žena, s doubletem

a odhaleným hrdlem, s límcem z perel a třemi lněnými límcí, dvěma našasenými a jedním obráceným vzhůru nohama, tak jak to tehdy nosily dvorní dámy.“ (1).

Další historickou osobností, jejíž genderová identita a nonkonformita vzbuzují zájem badatelů, byla švédská královna Kristina (1626–1689). Je známá nejen svým nekonvenčním životním stylem, ale také příležitostným nošením mužského oděvu, což bylo v té době považováno za neobvyklé. Její genderová identita a kulturní sebevyjádření se staly ústředními tématy mnoha historických studií a biografii. Dochované dobové prameny naznačují, že Kristina zpochybňovala tradiční

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Consent for publication:

None.

Author's contributions:

None.

Cit. zkr.: Urol. praxi. 2025;26(3):152-155

<https://doi.org/10.36290/uro.2025.072>

Článek přijat redakcí: 11. 1. 2025

Článek přijat k tisku: 12. 2. 2025

MUDr. Marek Broul, Ph.D., MBA, FECSM

marek.broul@kzcr.eu